

Mauri Peltokangas ps

Toimenpidealoite Energiaviraston valvontamallin reformoinnista sähkönsiirron ylihinnoittelun saamiseksi kuriin

Eduskunnalle

Jo vuosia on kuluttaja kärvistellyt korkeiden sähkönsiirtohintojen kanssa ja ihmetellyt jatkuvaa selitystä hintojen korotukseen sillä, että verkkoyhtiöt joutuvat lain mukaan huolehtimaan riittävän varmastsa sähkösaannista investoimalla maakaapelointiin. Tätä selitystä on annettu vuosia, mutta siitä huolimatta esim. itäisen Suomen sähkönkuluttajat ovat myrskyjen sattuessa jatkuvasti ilman sähköä ja kuitenkin maksavat siirtoyhtiöiden toteutumattomia investointeja vähintään kuuden prosentin vuosivauhtia edelliseen korotukseen nähden. Miten voi olla mahdollista, että Energiavirasto on valvontamallillaan mahdollistanut sähkönsiirtoyhtiöiden ylihinnoittelun eikä siihen ole mitenkään hallituksen taholta kiinnitetty huomiota tai puututtu? Kuluttaja on ollut täysin lainsuojaton valtion viranomaisen suosiessa siirtoyhtiöitä, mutta se on jättänyt kuluttajat täysin oman onnensa nojaan.

Energiaviraston valvonnasta vastaavan johtajan Veli-Pekka Saajon mukaan Energiaviraston oli pakko varmistaa, että kaikki 77 siirtoyhtiötä saavat riittävästi tulorahoitusta asiakasmaksuista verkkojen myrskynkestävyyden vahvistamiseen ja tämä oli mitoitettu heikoimman lenkin mukaan. Tämä mahdollisti muiden siirtoyhtiöiden riistohinnoittelun, oli investointien tarvetta tai ei.

Ylen juuri julkistaman raportin mukaan esimerkiksi kaupunkiyhtiöt ovat voineet nostaa hintoja kymmeniä prosentteja, vaikka yhtiöiden verkot pääasiallisesti on jo kaapeloitu katujen alle suojaan säältä. Kuluttajalta eniten rahaa kerännyt yritys näyttää olevan surullisen kuuluisa Caruna-konserni, eikä sen ahneudelle näytä olevan rajaa, sillä Caruna Espoon toteutunut liikevaihto nousi 109 prosenttia vuosina 2015—2018, vaikka sen investoinnit olivat ajanjaksolla keskimäärin selvästi alle poistojen eli investointeja ei tehty, koska niitä ei tarvinnut tehdä, mutta yhtiö laskutti kuluttajaa siitä huolimatta surutta. Selitys liikaa maksettujen siirtohintojen takaisinmaksusta kuluttajalle ontuu myös. Jotain vikaa mallissa on alun perin, jos liikamaksut ovat mahdollisia, ja näin ollen koko valvontamalli on reformoitava kuluttajaystävällisemmäksi sekä tasapuoliseksi käsittäen koko Suomen.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin Energiaviraston valvontamallin uudistamiseksi ja takaamiseksi siten, että sähkönsiirtohinnot ovat kohtuulliset ja tasapuoliset ympäri Suomen siirtoyhtiöstä ja asuinpaikasta riippumatta, ja siirtoyhtiöiden monopoliaseman purkamiseksi vapaalle markkinataloudelle ja kilpailulle.

Toimenpidealoite TPA 119/2020 vp

Helsingissä 14.10.2020

Mauri Peltokangas ps